

107. MÂÛN SÛRESİ

Mekke'de nazil olan bu sûre 7 âyetten oluşur ve ismini yedinci âyetindeki *el-mâûn* (yardım) kelimesinden alır. Din'in aslî rükünlerine samimi inanmak gerektiğini ve toplum içi yardımlaşmanın önemini vurgular, nifaka karşı uyarır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ۚ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۚ ﴿٢﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ
الْمِسْكِينِ ۚ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۚ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُنَ
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۚ ﴿٧﴾

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. Bakmaz mısın Âhîret'teki hesabı-mahkemeyi ve hükmü yalan sayan şu adama!¹
2. (Öylesine inkârcı ve kötü biridir ki o,) yetimi şiddetle itip kakar;
3. Ve ihtiyaç içindeki yoksulu ne doyurur, ne de bu hususta başkasına teşvikte bulunur.²
4. Vay haline (Âhîret hesabını yalanlayıp da), âdet usûlü namaz kılanların!
5. Ki onlar, namazlarından gafildirler.
6. Yaptıkları ibadetleri halk görsün de kendilerinden bahsetsin diye yaparlar.
7. Ve (toplum içinde hemcinslerine karşı) her türlü yardımı esirgerler.³

TAACCÛP

1. Bu tür ifadeler, olabildiğince bir taaccüp, yani hayret, şaşkınlık, “nasıl olur; nasıl da olabilir?!” manâsı ifade etmektedir. Bunlar, “Gördün mü falan ne yapmış; asla yapmaması gereken şu şeyi yapmakla kendisine nasıl da yazık etmiş!” demek gibidir. Bu hitap, başta Peygamber Efendimiz (s.a.s.) olmak üzere, ifade edilen manâları, sözkonusu edilen kişileri ve hallerini anlayabilecek her sağduyulu, her duyarlı, her gerçek idrak sahibi şahsadır.

İNSANİYET VASFİNİ YİTİRMİŞLİK

2. 2'nci ve bu 3'üncü âyette sözkonusu edilen tavırlar ve sıfatlar, Âhîret'i, Mahkeme-i Kübra'yı inkârın hem sonucu, hem de sebebi olan tavır ve sıfatlardır. Ki böyleleri, gaddar, merhametsiz, bencil, kibirli, malına-zenginliğine mağrur tiplerdir. Onlar, insanî vasıflarını yitirmişlerdir.

Âyetlerden, yetimi sahiplenme, dolayısıyla itip-kakmama ve yoksulu doyurmanın, doyurmayı teşvik etmenin yetimin ve yoksulun hakkı olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü Cenab-ı Allah (c.c.), yetimin ve yoksulun bazı haklarını zenginlerin servetinde var eder ki, toplumda yardımlaşma, karşılıklı muhabbet ve hürmet olsun. Ayrıca, zenginler mal sevgisine kalblerinde yer vermesin, varsa, böyle sevgilerden arınsınlar.

BAZI NİFAK SIFATLARI

3. Sûrede son dört âyet, bazı münafık tipleri tehdit etmektedir. Onlar, âdet usûlü namaz kılarlar ama, namazdan herhangi bir hayır ummadıkları gibi, namaz kılmadıkları zaman da Allah'tan hiçbir korku duymazlar. Kıldıkları zaman da gurura kapılırlar. Namazı vaktinde ve gerektiği şekilde kılıp kılmadıkları konusunda hiçbir endişeleri yoktur. Namaz kılmakla Allah'ın rızasını talep etmez, kıldıkları namazı O'nun için kılmaz, fakat birtakım dünyevî beklentiler için kılarlar.

Sûre'nin Mekke'de indiğini nazara aldığımızda, Mekke'de de Sûre'de ifade buyrulan vasıflarda münafık tiplerin bulunduğu anlaşılmaktadır. Abese Sûresi'nde âmâ zat geldiği için yüzünü ekşiten ve o zattan yüz çeviren kişi de, Allah bilir, bu münafık tiplerden biriydi. Böyleleri, riyakârca Allah Rasûlü'nün yanında ve Müslüman görünmekle beraber, aslında kalben müşrik kâfirlendendi.

108. KEVSER SÛRESİ

Mekke'de inmiş olan bu sûre 3 âyettir ve ismini birinci âyetindeki *el-kevser* (bol ve kesilmez hayır) kelimesinden alır. Allah Rasûlü'ne gittikçe artacak pak bir nesil dahil olmak üzere dünyada ve Âhiret'te pek çok hayır verileceğini, buna karşılık O'na düşman kesilip, "soyu kesik" diyenlerin ise, hem soy, hem hayır itibariyle kesik olacakları müjdesini vermektedir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝۱ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝۲ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝۳

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. Hiç şüphesiz sana bol ve kesilmez hayır verdik.¹
2. Sen de Rabb'in için (üzerinde bir şükür borcu olarak) namaz kıl ve kurban kes.²
3. Gerçek şu ki, "soyu kesik" diyerek seni ayıplamaya kalkandır gerçekte soyu kesik (ve hayır, yümün ve bereketten mahrum) olan.³

KEVSER

1. Bol ve kesilmez hayır (kevser), Allah Rasûlü'ne (s.a.s.) dünyada ve Âhiret'te verilecek bütün hayırları kapsamaktadır. Dolayısıyla ifadede, O'nun davasında muvaffak olacağı, İslâm'ın, kendisine va'dedildiği gibi, bütün dinlerin ve din görünümlü sistemlerin üzerinde bir mevki alacağı, dolayısıyla ümmetinin büyük fetihlere muvaffak kılınacağı, Âhiret'te kendisine en büyük şefaat yetkisi tanınacağı ve Makam-ı Mahmud denilen övülme makamına yükseltileceği, kendisine ve Cennet'e girecek ümmetine Cennet'te büyük nimetler bahşedileceği manâları vardır. Bunlardan başka, Allah Rasûlü'ne takdir buyurulan bol ve kesilmez hayırdan bir maksat da, O'na gittikçe artacak sayıda ve hem sayı, hem de hayır, bereket ve manevî mevki itibariyle bütün nesilleri geride bırakacak nitelikte lütfedilecek olan pak bir nesildir.

KUŞLUK NAMAZI, BAYRAM NAMAZI, KURBAN

2. Âyette "Rabb'in için" kaydının konması, onda emredilen namazın Allah Rasûlü'ne

has ve O'nun yerine getirmesi gerekli bir namaz olduğu anlamını vermektedir. Teheccüd Namazı'ndan başka Kuşluk Namazı da Allah Rasûlü (s.a.s.) için vacipti. Ayrıca Allah Rasûlü aleyhissalâtu vesselâm, Allah için kurban da keser ve fakirlere ikramda bulunurdu. O'na has olan bu emirlerden Kuşluk Namazı ümmeti için nafîle olarak kalırken, Ramazan ve Kurban bayram günlerinde ise Bayram Namazı olarak Medine'de bütün ümmete vacip kılındı. Bilindiği gibi, bayram namazları kuşluk vaktinde kılınır. Ayrıca Kurban Bayramı'nda kurban da, yeterli miktarda servete sahip olanlar için vacip bir ibadet oldu. Kurban kesmekten maksat, Allah'a yaklaşma yolu arama, dünyalık sevgisinin kalbde yer etmesine, kalb ile Allah arasına girmesine imkân tanımama iken, onun en önemli hikmetlerinden biri ise toplumda yardımlaşmayı, dayanışmayı sağlama, zenginlerden fakirlere şefkat ve merhamet akmasını temin etmedir.

EBTER

3. Âyet, zahirî manâsı itibariyle, Mekke'de oğlu Kasım ve Abdullah'ın vefatından sonra Allah Rasûlü'ne "soyu kesik" diye hakarete bulunan kişinin soyunun kesik olacağını haber vermektedir. Fakat işarî olarak pek çok anlamlara gelmektedir ki, gerek bu kişinin, gerekse ileride gelecek benzeri tiplerin, Allah Rasûlü'nün karşısına çıkacak, O'nun getirdiği Din'i kaldırmaya, onun yerine başka sistemler yerleştirmeye çalışanların da aynı şekilde soylarının kesik, kendilerinin hayır ve bereketten mahrum, sistemlerinin de kısa ömürlü olacağını bildirmektedir.

109. KÂFİRÛN SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup, 6 âyettir ve ismini birinci âyetindeki el-kâfirûn (kâfirler) kelimesinden alır. Türkçe'de 'gâvur' şeklini alan kâfir, aslında hakaret ifade eden bir kelime olmaktan çok, kişinin Allah'ın dini karşısındaki konumunu ifade etmektedir. Kavram olarak, Din'de inanılması gereken esasların birini, birkaçını veya tamamını inkâr eden, yani, hakikatin üzerini örten kişi demektir. Sûre, Allah Rasûlü'ne ve dolayısıyla bütün mü'minlere, inkârcılar karşısında imanlarında sağlam ve sabit olmaları çağrısında bulunmakta ve kâfirleri de imana zorlayamayacaklarını belirtmektedir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝١ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝٢ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٣ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ۝٤ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝٦

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. De ki: "Ey kâfirler!
2. "Ben, sizin taptıklarınıza ibadet etmem ve asla edecek de değilim.¹
3. "Siz de zaten Benim ibadet ettiğime ibadet edenler değilsiniz, edecek de değil-siniz.²
4. "Ben de sizin taptıklarınıza ibadet eden değilim, edecek de değilim.
5. "Siz de zaten Benim ibadet ettiğime ibadet edenler değilsiniz, edecek de değilsiniz.
6. "(Getireceği bütün sonuçlarla) sizin dininiz size ve (getireceği bütün sonuçlarla) benim dinim de bana."³

"KUL (DE)!"

1. Bazı âyetlerde ve bunun gibi bazı sûrelerin başında "De!" ifadesinin bulunmasının pek çok manâsı vardır. İlk manâ, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) bir rasûl, yani Allah'ın elçisi olup, Din adına tebliğ ettiği her şeyin Allah'tan ve O'na gelen bir vahiy olduğunu vurgulamaktır. Yani, O'nun muhataplarına Din adına tebliğ buyurduğu şeyler, doğrudan Cenab-ı Allah'a aittir. İkinci olarak, Peygamber Efendimiz (s.a.s.), daima yumuşaklıkla,

en güzel tarzda ve hikmetle davranır, muhataplarına öyle muamele ederdi ve esasen böyle yapmakla da emrolunmuştu. (Ör. Âl-i İmran Sûresi/3: 169; Enbiyâ Sûresi/21: 107; Nahl Sûresi/16: 125) Bununla birlikte, bazı âyetler sert intibai verecek ifadeler ihtiva ettiğinden, O'na "De!" diye emredilmekle, sözkonusu üslûbun da Cenab-ı Allah'a ait bulunduğu dikkat çekilmektedir. Demek ki, bu, itiraz edilecek bir sertlik değil, olması gereken bir sertliktir. Ayrıca, bu ifadede, Peygamber Efendimiz'e ve mesajına karşı gelmenin Allah'a karşı gelmek olduğu da vurgulanmaktadır. Sözkonusu hitapta elbette daha başka manâlar da vardır, fakat çalışmamızın sınırı bu kadarına müsaade etmektedir.

İMANLA KÜFRÛN ORTASI YOKTUR; İNSANLAR İMANA ZORLANMAZ

2. Bu ilân (deklarasyon), imanla küfür arasında orta yolun olamayacağını, fakat insanların imana zorlanamayacağını bildirmektedir.

KALBLERİ MÜHÛRLENMİŞ OLANLAR

3. Âyetin işaret ettiği ve âyetle Allah Rasûlü'nün hitap ettiği kâfirler, kalpleri mühürlenmiş ve artık inanmalarının mümkün olmadığını Allah'ın bildirdiği kâfirlerdir (Bkn: Yâ-Sîn Sûresi/36: 7, Bakara Sûresi/2: 6).

